

नेपाल सरकार
संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय
राष्ट्रिय अभिलेखालय
रामशाह पथ, काठमाडौं ।

शहरी विकास मन्त्रालय
दर्ता नं.: २०९
दर्ता मिति: २०८१/४/२६

पत्र संख्या: ०८१/८२
चलानी नं.: ४४

मिति: २०८१, ०४, २२

श्री शहरी विकास मन्त्रालय,
काठमाडौं ।

प्रशासन महाशा

दर्ता नं.: १०९

दर्ता मिति: २०८१/४/२६

विषय: ऐतिहासिक अभिलेखहरूको संकलन र संरक्षण सम्बन्धमा ।

प्रस्तुत विषयमा यस राष्ट्रिय अभिलेखालय महत्वपूर्ण कागजातलाई अभिलेखको रूपमा संकलन, संरक्षण एवं व्यवस्थापन गर्न कानूनद्वारा स्थापित देशको एउटै मात्र सरकारी निकाय भएको व्यहोरा अनुरोध गर्दछु ।

सरकारी निकायहरूमा दैनिक कार्य सम्पादनको सिर्जना हुने महत्वपूर्ण कागजातहरू नै अभिलेख हुन् । यस्ता कागजातको संरक्षण तथा व्यवस्थापन नगारिएको खण्डमा अभिलेखीय प्रमाणहरू नष्ट हुन सम्भावना रहन्छ । अभिलेखको संकलन, व्यवस्थापन तथा संरक्षणका लागि अभिलेख संरक्षण ऐन, २०४२ र अभिलेख संरक्षण नियमावली, २०६३ सरकारी कागजात धुल्याउने नियमहरू, २०२७ केही सार्वजनिक लिखत प्रमाणीकरण (कार्याविधि) ऐन, २०६३ र केही सार्वजनिक लिखत प्रमाणीकरण नियमावली, २०६३ को कानूनी व्यवस्था छ । अभिलेख संरक्षण ऐन, २०४२ को दफा ६ मा कार्यालयले पच्चीस वर्ष वा सो भन्दा पुराना कागजातहरू सुरक्षित रूपमा संरक्षण गरी राख्नको लागि राष्ट्रिय अभिलेखालयमा पठाउनु पर्ने व्यवस्था गरेको छ । साथै सोही ऐनमा हस्तलिखित ग्रन्थ, किताब, प्रतिवेदन, आर्थिक विवरण, सन्धि सम्झौता वा कुनै प्रकाशन, पत्र-पत्रिका, चिठीपत्र, लिखत, चित्र, तस्वीर, नक्सा, योजना, फाईल, मिसिल, रजिष्टर, फिल्म, ध्वनि रेकर्ड, कम्प्युटर डिस्क लगायतका कागजात वा रेकर्डहरू अभिलेखालयमा पठाउनु पर्ने व्यवस्था रहेको र प्रत्येक निकायहरूले सिर्जना गरेका अभिलेखहरूको व्यवस्थापन यही ऐन अनुसार हुनुपर्ने प्रावधान रहेको कुरा पनि अनुरोध गर्दछु ।

सोही प्रयोजनार्थ तहाँ मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायहरूलाई समेत पत्राचार गरी त्यहाँ रहेका अभिलेखहरूको वर्तमान अवस्थाको विस्तृत जानकारी सहितको पञ्जिका एक प्रति यस कार्यालयमा उपलब्ध गराउनु तथा कागजात धुल्याउने नियम, २०२७ अनुसार कहिल्यै धुल्याउनु नहुने कागजात र राष्ट्रिय महत्वका (पत्रको साथमा संलग्न विवरण अनुसारका कागजात) दस्तावेजहरूको मूलप्रति संकलन तथा Digitization गर्नका लागि समेत आवश्यक व्यवस्था गरिदिन निर्देशानुसार अनुरोध गर्दछु ।

श्री स.स. प्रशासन महाशाखा
श्री स.स. शहरी विकास तथा योजना महाशाखा
श्री स.स. शहरी विकास महाशाखा
श्री स.स. स्थानीय पूर्वाधार

श्री कानून तथा फैसला कार्यालय इलाहा

रज्जु हाडा
अभिलेख अधिकृत

श्री स.स. शहरी विकास
श्री स.स. प्रशासन महाशाखा
श्री स.स. स्थानीय पूर्वाधार

अनुसूची - ६

कमिन्ल्ये नध्वल्युने कागजात

१. लालगोहर लागेको कागजात ।
२. तत्काल कायम रहेको राष्ट्रप्रमुखको हैशियतमा काम गर्ने पदाधिकारीबाट हस्ताक्षर भएको कागजात ।
३. विदेशी राष्ट्रहरू, अन्तर्राष्ट्रिय संस्था वा अन्य विदेशी संस्थासंग भएको सन्धी, सम्झौता र तत्सम्बन्धी लेखापढी भएको महत्वपूर्ण कागजात ।
४. नेपालको समय समयको नक्सा ।
५. देशको सीमाना सम्बन्धी लेखापढी भएको कागजात ।
६. नेपालको र विदेशी राष्ट्रका प्रतिनिधिहरूको संयुक्त विज्ञप्ति ।
७. सम्बन्धित मन्त्रालयमा रहने मन्त्रिपरिषद्को निर्णयको मूल प्रति ।
८. देशको शान्ति-सुरक्षा सम्बन्धी महत्वपूर्ण कागजात ।
९. अमुद्रित ऐन, सवाल, सदन, खड्ग निशाना ।
१०. चल वा अचल सम्पत्तिका हकद्वैया दर्शाउने कागजात ।
११. नापी नक्साको कागजात ।
१२. कर्मचारीको सिटरोल ।
१३. नेपाल सरकार वादी वा प्रतिवादी भएको मुद्दामा वा नेपाल सरकारलाई सरोकार भएको मुद्दामा अधिकार प्राप्त अड्डा वा अदालतबाट भएको अन्तिम फैसला वा अन्तिम आदेश ।
१४. कार्यालय प्रमुखले उचित सम्झेका अरु कागजात ।
१५. नागरिकता र नागरिकहरूको मुद्दा सम्बन्धी विषयमा विदेशी राष्ट्रहरूसँग भएको लेखापढीको कागजात ।
१६. आयोगको प्रतिवेदन ।

◆ पहिलो संशोधनद्वारा संशोधित ।